

บันทึกเหตุการณ์ประชุมเวทีการมีส่วนร่วมและประชาสัมพันธ์
โครงการจัดทำแผนแม่บทการพัฒนาลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลา
เวทีที่ 5 ณ สถานีอนามัยป่าปาก อำเภอป่าบอน จังหวัดพัทลุง
วันเสาร์ที่ 15 พฤศจิกายน 2546
ผู้เข้าร่วมประชุม 103 คน

อาจารย์อารี รัชโยกฤษฎ์

กล่าวแนะนำตัวพร้อมกับทีมงาน และบอกถึงภารกิจในการลงพื้นที่ภายในเวลา 1 ปี มารับฟังความคิดเห็นจากประชาชน ทั้งในเรื่องอดีตและปัจจุบัน เพื่อที่จะมองไปยังอนาคต ที่จะต้องดำเนินการจัดทำแผนแม่บทฯ ต่อไป

คุณนุ้ย ดำแป้น

อบต.ทุ่งนารี ในฐานะเป็นนายก อบต. ทุ่งนารี ท่านผู้มีเกียรติทุกท่าน เรื่องประวัติของทุ่งนารีทั้ง 9 หมู่บ้านไม่สันหัด ขอเชิญผู้ใหญ่บ้านเป็นตัวแทนมาเล่า

ผู้ใหญ่บ้านเฟื่อง สระศรี

ทุ่งนารีประวัติเดิม ทำไมจึงชื่อว่าทุ่งนารี พ่อและปู่เล่าให้ฟังที่ “หน้าคอก” (ขนาบที่สร้างไว้สำหรับคนใช้ดูแลวัว) พ่อลุงทิมซึ่งเป็นโยมพ่อท่านพระครูคณะตำบลเล่าอีกครั้ง ทุ่งนารีหลายคนคิดว่า เพราะคั่นนาขาวรีไม่ใช่ขนารี พระยาพระยาปัตตานี สมัยก่อน ศาสนาพุทธมาเจริญที่นครศรีธรรมราช พระยาศรีธรรมโศก ดูแลหัวเมืองภาคใต้ทุกเมือง ให้เอาแก้วแหวนเงินทอง นายช่างต่างๆ มาทำพระธาตุที่นครศรีธรรมราช

พระยาปัตตานีเตรียมการแล้วแต่ประจวบ หายแล้วก็ไปไม่ได้ จึงรับสั่งให้พระยานำขบวนมานครศรีธรรมราช ระหว่างทางมาพบเจ้าเมืองสงขลาจึงรู้ว่าพระธาตุทำแล้วเสร็จ แก้วแหวนเงินทองจึงฝังไว้ หากไม่มีใครมีไสยศาสตร์เวทย์มนต์มาแกะขุดไม่ได้ สถานที่ฝังสมบัติจึงได้ชื่อว่าทุ่งนารี ผู้เล่าบอกต่อๆ กันมา ไม่สามารถบอกได้ว่าสถานที่ฝังอยู่ที่ไหน

ป่าบอน ไม่ใช่มีบอนมาก ไม่ใช่คนปากบอน ป่าบอนมีชื่อนานแล้ว ตั้งแต่ไทยขยายเขตมาปักยี่ได้ เจ้าของพื้นที่สร้างค่ายไว้แข็งแรง มีอาวุธคือบองตูด ลูกดอกผสมยาพิษ ทำให้ไม่สามารถเข้าตีได้ มีเงาะป่าเข้ามาช่วยแก้ไขสถานการณ์ เนื่องจากอยู่กับเจ้าของพื้นที่เดิม เงาะป่าเป็นชนกลุ่มน้อยถูกรังแก ไทยได้ช่วยเหลือ เงาะบอกวิธีแก้พิษลูกดอก ก่อไฟ เอาปูนมาเผาไฟ ควันไฟเข้าไป พิษลูกดอกจะเสื่อม จึงได้หาพื้น เอาปูนมาก่อไฟให้เข้าไปในค่ายแก้พิษแล้ว แต่ลูกดอกยังมาดั่งห่าฝน ทหารไทยคนหนึ่งแก้ปัญหาผูกหุ่นพญ่าฟางขึ้น ชูรูปหุ่นขึ้นบอกว่าคืนนี้จะทำให้แตก ลูกดอกยิงมาติดหุ่นฟางหมด ทหารไทยฝากขอบใจว่าได้ลูกดอกมา

ได้ชื่อว่าป่าบอนเพราะเป็นที่ตะลุมบอน ทุ่งล่างข้างเป็นที่ไทยฝักข้างศึก ทุ่งฝักป็นรูปเป็นๆ ไทยใช้ป็นหุ่น ฟางหลอกศัตรู สมัยโบราณพ่อปู่ก่อไฟได้ถุน พ่อไล่ให้ไปเผาที่อื่น เผาได้ถุนไม่ได้ ยาที่อยู่บนบ้านจะจืดหมด

อาจารย์อารี รั้งลิโยกฤษฎ์

ขอบคุณมากครับที่ช่วยเหลือความเป็นมาของป่าบอน หลายคนยังไม่วู้...การจัดเวทีก่อนทีมงานจัด ให้มีเวที ของอนุกรรมการการมีส่วนร่วมฯ 8 เวที สรุปเรื่องให้เราทำแผนแม่บทฯ 11 เรื่องใหญ่ เรื่องย่อยอีก 40 กว่าเรื่อง เชิญคุณวรรณชัยมาพูดคุยกับพี่น้องครับ

คุณวรรณชัย ไตรแก้ว

ท่านคณาจารย์ พี่น้องทุ่งนารีครับ ผมวรรณชัย ส่วนใหญ่คนเรียกคอนครับ ผมอยู่กับท่านนายกทักษิณ มาเป็นผู้ประสานงานเรื่องทะเลสาบมาตั้งแต่ต้น เป็นอนุกรรมการฯ ผมเรียนแบบนี้ครับ ทะเลสาบก่อนนายกฯ มีการศึกษาวิจัยมานานแล้ว ปีที่ผ่านมา ประธานเป็นปลัดกระทรวงฯ เลขฯ เป็นระดับกรม มีความยากในการบริหาร เนื่องจากทะเลสาบมีความเกี่ยวข้องกับหลายกระทรวง ไม่สามารถสั่งข้ามกระทรวงได้ เมื่อรัฐบาลนี้มาตั้งลำได้ 45 จุดเริ่มต้นการพัฒนาเกิดขึ้น ท่านวีระ ได้รับมอบหมายจากท่านนายกฯ ทักษิณ มาเป็นเจ้าภาพในการทำงานทะเลสาบ ประชุมเมื่อวันที่ 30 สิงหาคม 2544 ได้แนวนโยบายว่า การพัฒนาให้คืนธรรมชาติให้มากที่สุด นำไปสู่มติ ครม. วันที่ 17 สิงหาคม 2545 มีรองนายกเป็นผู้รับผิดชอบ มีภาคประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนา 13 คน

นอกจากนั้นก็มีการทำงาน มีอนุกรรมการฯ 30 กว่าคน โดยมีท่านวีระเป็นประธาน มีอนุกรรมการกำกับและประเมินผล เพื่อให้มีหลักประกันว่าให้ถูกทิศถูกทาง โปร่งใส โดยมีท่านกำพล แก้วทนงค์ เป็นประธานกรรมการ มีหน้าที่ดูแลทุกเรื่อง รัฐบาลมีมติให้ทำแผนแม่บทฯ วันนี้ถือว่าท่านอาจารย์รับหน้าที่จากรัฐบาล มารับฟังความเห็นจากพี่น้อง ว่าบ้านของท่านอยากให้เปลี่ยนแปลงอย่างไร ท่านนายกฯ เน้น ทำ 2 เรื่อง คือ สอดคล้องกับวิชาการ และสอดคล้องกับความต้องการของประชาชน ยังมีเวทีอีกหลายเวที อยากให้พี่น้องมีส่วนร่วมอย่างเต็มที่

คุณนริศ ขำนุรักษ์

เรียนอาจารย์ ผู้เข้าร่วมทุกท่านครับ ผมติดตามเรื่องราวอยู่ครับ ผมลาออกจากหัวหน้าเขตห้ามล่าสัตว์ป่า ทะเลน้อยมาเป็นผู้แทนได้ 3 ปี สนใจงานทะเลสาบมาตลอด รวมทั้งเสนอทำปริญญาเอกก็เรื่องทะเลสาบ

ทะเลสาบเคยเป็นศูนย์กลางเศรษฐกิจ การปกครอง วัฒนธรรม ปัจจุบันเริ่มหายไป ซึ่งเกิดจากการใช้ทรัพยากรธรรมชาติอย่างไม่วู้ค่า ความรุ่งเรืองในอดีตจางหาย ต้องการให้ทุกฝ่ายมาช่วยกอบกู้ เราหวังว่าในชีวิตอยากให้ทะเลสาบฟื้นขึ้นมาให้ใกล้เคียงของเดิมมากที่สุด คนแรกที่เริ่มคือนายกเปรมฯ และทุกรัฐบาลแหละครับ

ทะเลสาบมีมิติของมันอยู่ แต่ต้องมีมิติของภาคประชาชนเป็นหลัก อยากให้พี่น้องช่วยกันระดม (ความคิด) ต้นน้ำสำคัญ น้ำไหลจากเขาหลวงจังหวัดนครศรีธรรมราช ผ่านพรุควนเคร้ง ลงทะเลสาบพัทลุง ผ่านเขาปู่เขาย่า ลงทะเล ส่วนสงขลามานจากเขาน้ำค้าง โตนงาช้าง ทุกวันนี้ น้ำเสียจากทุกแหล่งไหลสู่ทะเลสาบ ทุกวันนี้อยู่ได้กับน้ำฝน น้ำท่วม ทำให้น้ำฟื้นขึ้นได้

พัทลุงบางหมู่บ้านขาดแคลนน้ำ การบริหารจัดการไม่เหมาะสมถูกต้อง อบต. ต้องเป็นหลักในการดูแลวันข้างหน้า ต้องคำนวณว่า 1 ปีใช้น้ำเท่าใด อบต. บางที่ขุดเลยครึ่ง ปริมาณน้ำเท่าใด เทศบาลหาดใหญ่ซื้อดินไว้เลยไม่ใช่มากันทะเลสาบนำนํามาให้หาดใหญ่ ความเห็นลักษณะนี้แหละครับที่อยากให้พี่น้องช่วยเสนอแนะ

ผมจะตั้งกระทู้เรื่องการพัฒนาทะเลสาบในวันพฤหัสบดี หน้า ในเรื่องผลกระทบ ปัญหาคือไม่รู้ว่าจะพัฒนาอะไรไปบ้างแล้ว

คุณอรุณ สุวรรณโชติ

ผมเป็นเจ้าของน้ำที่ อบต.จองถนน เขาชัยสน ก่อนอื่นขอภัยท่านทั้งหลาย พี่น้องมาวันนี้บางคนเครียด บางคนไม่เครียด แต่วันนี้เรามาร่วมกันเพื่อจะพัฒนาทะเลสาบ ทำแผนแม่บทฯ เพราะเขาจะเอาความคิดเห็นในพื้นที่ตรงนี้ ป่าบอน ท่งนารี คณะผู้ทำแผนไม่ได้เกิดตรงนี้ เพราะฉะนั้นจะรู้ดีไปกว่าคนในพื้นที่ไม่ได้ พี่น้องช่วยบอกเรื่องราวต่างๆ ผมมาเปิดให้พี่น้องร่วมแสดงความคิดเห็นกันทุกคน

คุณอัลดุลละห์ เอียดขาว

ผมไม่สบายใจ อยากเสนอแนะ หมู่ 7 และหมู่ 8 เป็นหมู่บ้านต้นน้ำ เป็นคลองบ้านโคกพ้อ ต้นน้ำอยู่ตรงนั้น น้ำไหลลงทะเลสาบ ถ้าเราทำไม่ดีตรงนี้ น้ำจากโรงงาน จากคอกหมูจะไหลลงทะเลสาบ เมื่อน้ำแห้ง เราอยู่ต้นน้ำเราควรเก็บกักน้ำไว้บ้าง ประการสำคัญ การอนุรักษ์ป่า เมื่อไม่มีต้นไม้แล้ว ต้นน้ำจะอยู่บ้านเราได้อย่างไร

วันนี้เรามาวางแผนกัน บางคนไม่รู้เพราะว่าถูกเกณฑ์มา ผู้ใหญ่บ้านบอกให้มา ผมที่นั่งฟังอยู่รับหนังสือเมื่อวาน คิดว่าเรามาช่วยเขาทำแผนบ้างก็ดี ในตำบลท่งนารีมี 9 หมู่บ้าน ทิศตะวันตกของทะเล อยู่ริมเขา

ต้นน้ำตอนนี้น้ำแห้ง เพราะไม่มีต้นไม้แรกๆ ที่ผมมาอยู่ปี พ.ศ. 2517 ตั้งบ้านถิ่นฐานที่นี่ น้ำเย็นและลึกมาก ไม่กล้าลง เพราะมีต้นไม้มาก มีเถาวัลย์มาก 10 ปีมาแล้ว มีนายทุนเข้ามาตัดไม้ จนไม่เริ่มร่อยหรอ ชาวบ้านก็เข้าไปจับจองที่ดิน ประมาณปี พ.ศ. 2526 ไม้หมดลงเรื่อย ๆ น้ำแห้ง รัฐบาลบอกว่าให้ปลูกไม้ทดแทน คือ กระถิน เทพา แต่แพ้ไม้ธรรมชาติ

ผู้ใหญ่เฟื่อง สระศรี

ผมเป็นผู้ใหญ่บ้านแทนทองคำคนแรกของพัทลุง ทำงานเพื่อสังคมมาตลอด ไม่มีใครรักท่งนารีเท่ากับพวกเรา สิ่งที่ผมจะพูดคือ ได้เห็นว่ามึงบมาขุดลอกคลอง ดีครับ ทำให้สถานที่ตรงนั้นมีสภาพดีกว่าเดิม แต่เป็นการทำลายไปเสียมาก ผลดีกับผลเสียอะไรจะมากกว่ากัน การขุดลอก สัตว์พวกปลาไหล หอยโข่ง ไปหมด พวกเขือกและสมุนไพรรที่อยู่วิมคลองหมดไป ทำลายไปหลายอย่างเพื่อประโยชน์ในการเก็บน้ำอย่างเดียว

บึงตามธรรมชาติ ไม่เห็นปริมาณก็จริง แต่มีความหลากหลาย มีไม้ การพัฒนาทะเลสาบต้องคำนึงถึงตรงนี้ด้วย สมัยก่อนผมไม่ต้องซื้อผัก ปลา วันหนึ่งไม่เสียเงินจ่ายมาก เดียวนี้ทรัพยากรหายไปหมดแล้ว ผมเคยแต่งกลอนเกี่ยวกับการทำนาของภาคใต้ในสมัยโบราณไว้ว่า

สมัยก่อนขวนารตราไม่	ต้องใช้วัวใช้ควายไถคราดนา
สมัยนั้นกุ้งปูเต่าหอยปลา	นกน้อยใหญ่กลางทุ่งนามีมากมาย
ชาวนาไถนาบ่าแบกส้อม	จับใส่ข้องมาขังคุ่มมาแบกขาย
ในน้ำมีปลาในนามีข้าวสุขสบาย	แต่เดี๋ยวนี้กุ้งปูหายไม่เต่าปลา

การสูญหายของสัตว์น้ำ สาเหตุเพราะเราใช้ยาปราบศัตรูพืช ใช้เครื่องจักรเหยียบตายหมด สมัยก่อนคนมีจิตสำนึกในการอนุรักษ์มากกว่าปัจจุบันมาก

คุณสมบัติ ๒ เหมียนผ่อง

มากันหลายท่าน ผมเป็นเกษตรกรเต็มขั้น มาจากโซนกลาง โซนนานา มาพูดให้เชื่อมโยงกันกับป่าต้นน้ำ ผมจะพูดถึงประเด็นหลักในการทำและผลกระทบ ผมติดตามการพัฒนาทะเลสาบทุกเวที อยากเป็นคนหนึ่งที่สะท้อนทะเลสาบกลับมาใหม่

วันนี้มีผลกระทบอะไรบ้าง เป็นผลกระทบอันยิ่งใหญ่ของพทลง 11 อำเภอ เป็นเจ้าของทะเลสาบทุกพื้นที่ 80 เปอร์เซ็นต์ ผลกระทบในการพัฒนาจากแผนพัฒนาฉบับที่ 1 เน้นเกษตรเชิงเดี่ยว เน้นส่งออก สมัยนั้นอนุญาตให้ใช้สารเคมีอย่างเสรี ทำให้ปฏิกิริยาเคมีเข้ามา มีการโค่นป่า ต้นน้ำที่สมบูรณ์ก็ขาดหายไป โซนกลางด้านทิศตะวันออกของถนนเอเชีย ตั้งแต่ควนเนียง ตลอดไปถึงทะเลน้อย เมื่อก่อนน้ำไม่ท่วม ทุกวันนี้ฝนตกวันเดียวน้ำก็ท่วมแล้ว ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2537 น้ำเริ่มท่วมเป็นต้นมา เพราะป่าต้นน้ำถูกทำลาย

การเกษตรแผนใหม่ทำเพื่อขาย สารเคมีไหลลงตามน้ำยังไม่พอ โซนเมืองทิ้งเศษขยะ ทับถมจนน้ำตื้นเขิน ตอนเด็กๆ ล่องแพจากตะโหมดไปเขาชัยสนได้ แต่ตอนนี้ตื้นหมดแล้ว นี่ก็เหตุการณ์ในช่วงเวลา 20 ปีที่ผ่านมา ทำอย่างไรที่จะแก้ไข เชื่อมโยงทุกภาคส่วน นา ทะเล ภูเขา ไม่เห็นแก่ตัว ร่วมกันคิด ร่วมกันแก้ปัญหา เรียกทะเลสาบกลับคืนมา

คุณอนุรักษ์ หมื่นปาน

มาจากเขตหนองหงส์ ฟังข่าวตอนเช้า สนใจเลยมาร่วม ผมอยู่ในกลุ่มรักษ์ไถ่เถื่อน ประชาคมตำบลหนองหงส์ ในเรื่องป่าต้นน้ำ อำเภอป่าบอน เชื้อนมแม่แดงมีการสร้างเขื่อนแล้ว ควนสะตอเป็นป่าต้นน้ำของคลองบางแก้ว ตรงนี้เป็นคลองป่าบอน น้ำไหลลงปากพะยูน ในอดีตถ้าเราไม่ไปทำลายน้ำสายคลองย่อย คิดว่าคงจะไม่ พัดพาตะกอนไปสู่โซนกลาง โซนนานา อาชีพหลัก คือ การหาของป่า ลำสัตว์ ไม่ทำไม้ก็อยู่ไม่ได้ เป็นปัญหาหนัก อีกส่วนเป็นอาชีพส่วนตัว ส่วนหนึ่งเกิดจากทุนมาว่าจ้างในการทำลาย

โครงการสร้างอ่างเก็บน้ำเหมืองตะกั่ว มีชาวบ้านส่วนหนึ่งไม่เห็นด้วย เพราะขาดการมีส่วนร่วม ไม่รู้ผลดีผลเสีย คลองตรงนี้สมบูรณ์มาก กลุ่มอยากรักษาตรงนี้ไว้ไม่ให้เปลี่ยนแปลง อ่างเก็บน้ำมีไว้เพื่อใช้ในการเกษตร ผมถามผู้เกี่ยวข้องในส่วนที่ได้อยู่แล้วคือ คลองป่าบอน การครอบครองพื้นที่มีจำนวนเท่าใด ตั้งแต่เริ่มก่อสร้างปริมาณน้ำลดลง น้ำได้ดิน น้ำบ่อที่ไม่เคยแห้งก็ลดน้อยลง

ผมก็มีการผลักดันให้มีการจัดเวทีย่อยให้มีการพูดคุยกันเพื่อหาข้อยุติ ถ้าพี่น้องส่วนใหญ่เห็นด้วย เราก็ไม่คัดค้าน ขอมรับในส่วนตรงนี้ เวทีที่ผ่านมาผมมีเพียงเวทีผู้นำ เวทีชาวบ้านมีน้อยมาก

การประชาสัมพันธ์ของเวทีนี้ก็เช่นกัน ยังไม่ถึงชาวบ้าน ผมอยากได้กระบวนการเรียนรู้ให้กับเด็กๆ ได้เรียนรู้ กระจายไปยังผู้ปกครองและคนทั่วไป

ไก่อ่อนเป็นสมบัติชิ้นสุดท้ายของที่นี่แล้ว เราอยากสร้างกระบวนการเรียนรู้จากไก่อ่อนเชื่อมโยงไปสู่การอนุรักษ์ การทำเกษตร

ในพื้นที่ซึ่งขาดแคลนน้ำ มีโครงการประปาภูเขา สร้างได้ปีเดียว ใช้ประโยชน์ได้หมู่บ้านเดียว ยังมีปัญหาการแข่งขันน้ำ อยากให้หลายส่วนมาช่วยกันคิดเสนอแนะวิธีการจัดการน้ำและสร้างกระบวนการเรียนรู้

คุณนริศ ขำนุรักษ์

ผมขออนุญาตแสดงความเห็น เรื่องการดูแลป่าต้นน้ำ ต้องปรับเปลี่ยนวิธีการในการดูแลป่า ประเทศไทยมีข้าราชการช่วยดูแลป่า 100 ปี ป่าเหลือแค่ 20 เปอร์เซ็นต์ กระบวนการที่ทำให้ป่าอยู่ได้ พี่น้องต้องเข้ามาดูแลอย่างใกล้ชิด ใช้วิธีผ่านกรรมการหมู่บ้าน ทำแนวเขตรักษาป่า ใช้งบลงมาให้พี่น้องช่วยดูแล

เรื่องที่สอง เราสูญเสียสมุนไพรมะพร้าว เมื่อปี พ.ศ. 2503 มีพระราชบัญญัติทำสวนยาง ไม่อนุญาตให้เว้นต้นไม้ ทำให้ต้องตัดไม้ทุกต้น สมุนไพรที่อยู่ริมตลิ่งถูกโค่นทำลายไปหมด การปรับเปลี่ยนกฎหมายนี้จะช่วยให้การดูแลต้นน้ำดีขึ้น

กรรมวิธีบำบัดน้ำก่อนลงสู่ทะเลสาบ ต้องเป็นน้ำที่มีปริมาณและคุณภาพที่เหมาะสม น้ำที่ลงทุกวันนี้นี้ไม่มีแหล่งใดเป็นน้ำดี น้ำในทะเลสาบต้องมีความลึกไม่ต่ำกว่า 70 เมตร ความสมบูรณ์ที่สุดอยู่ที่ 170 เมตร ผมอยากให้ชุดลอก เพราะเข้าใจว่าทะเลสาบในอดีตลึกประมาณ 150 เมตร หรืออาจขุดให้ตรงกับร่องน้ำเก่า

ปัญหาอีกอย่างคือ ปลาไม่สามารถวางไข่ ไม่สามารถบรีดตัวอ่อน (ทำแหล่งบรีดตัวอ่อน) ควรมีแผนร่วมกันว่าควรใช้อะไร ไม่ใช้อะไร

คุณแก้ว สังข์ชู

เดิมผมอยู่ทะเลน้อย ชาวบ้านก็คือชาวบ้าน ไม่ใช่ผู้นำ การทำอะไรทุกอย่างต้องมีส่วนร่วม แต่ที่ผ่านมาไม่ดีเท่าที่ควร คิดจากข้างบนลงล่าง วันนี้จะสร้างอะไรต้องศึกษาผลได้ผลเสียก่อน อีกอย่างต้องคืนป่าให้กับชาวบ้าน ป่าถูกดึงออกจากความรู้สึกของชาวบ้าน เมื่อก่อนชาวบ้านใช้ป่าอย่างเห็นคุณค่าและคุณค่าประโยชน์ มีการหวงแหน สมุนไพรเมื่อก่อนก็ต้องพึ่งป่า หลังจากนั้นมีการพัฒนา ส่งเสริมการบริโภคเพื่ออำนวยความสะดวก คิดในเชิงมูลค่า ความเห็นเกิดจากคนส่วนน้อย ขกคามมนุษย์ด้วยวัตถุ ใครมีสร้อย มีรถ มีมือถือ ว่ามีค่านิยมดี จึงทำให้เกิดการทำลายป่า ดังนั้นเราก็มีส่วนร่วมอยู่ด้วย เพราะเราก็ต้องการรวยเหมือนคนอื่น

เราไปทำลายธรรมชาติ แต่ตอนนี้ธรรมชาติทำลายเราแล้ว มีตัวอย่างบ้านผม ป่าพะยอม มีเขื่อนโครงการเขื่อนทำลายพื้นที่ป่าไป 3,000 ไร่ ทุกวันนี้ยังขาดเหมือนเดิม เป็นผลจากการขาดการศึกษา เขื่อนปากกระวะผมเคยค้านเมื่อ 30 ปีก่อน เขาไม่เชื่อ ทุกวันนี้เป็นอย่างไร

อบต. มุ่งแต่ทำเขื่อน ส่งเสริมตามมหาดไทย หน้าดินเหลือแต่ดินเปล่า ฝนตกลงหน้าดินไปสู่ทะเลสาบ การจะสร้างอะไรต้องศึกษาภูมิประเทศ

พื้ทล่งเป็นอย่างไร วันนี้ที่โรงพยาบาลตัดขาแล้ว เป็นเพราะสารเคมีซึมผ่านหนังเท้าเพราะเดินเท้าเปล่า ไปเหยียบหนาม มีแผล สารเคมีซึมผ่านแผล ผมเฝ้ามองดูอยู่...เป็นปัจจัยหนึ่ง

การส่งเสริมต้องมีการศึกษาด้วย การพัฒนาส่งเสริมการผลิตอย่างเดียวโดยไม่ดูผลกระทบ ผมเสนอว่าควร คั้นป่าให้ชาวบ้าน เช่น ป่าอนุรักษ์จากทะเลน้อย พรุควนเคร็ง ทำให้ความรู้สึกรู้สึกของความเป็นเจ้าของป่าหมดไป ทำ อย่งไรให้คั้นป่าให้ชาวบ้าน แค่วัช่วยสนับสนุนชาวบ้านก็พอ เอาพื้นที่ เอาคนเป็นศูนย์กลางการพัฒนาได้หรือไม่ เมื่อ ก่อนไม่เคยถามชาวบ้าน แต่จะเอากรมเป็นตัวตั้ง

คั้นในส่วนการบริหารจัดการ สร้างจิตสำนึกให้ชาวบ้านเห็นคุณค่าของป่า ราชการอยู่ข้างหลังได้ไหม ถ้า ชาวบ้านไม่ต้องการไม่ต้องยุ่ง มองให้ทะลุเรื่องการเมือง อย่าติดกับตัวคน ให้คิดถึงประโยชน์ของคนส่วนใหญ่ ให้ ชาวบ้านได้มีบทเรียนในการจัดการ การพัฒนาต้องมองแบบบูรณาการ ต้องมีการศึกษาเสียก่อน ดูปัจจัยอะไรที่จะส่ง ผลกระทบ ใช้ผู้ว่าซีโอไอเป็นเครื่องมือในการพัฒนา

สภาพพัฒนาฯ ให้ทุกตำบลทำแผนชีวิตชุมชน เป็นข้อมูลแบบมีส่วนร่วม มีการรับจ้างทำ ไม่ใช่เกิดจาก ชาวบ้าน

คุณดำรงค์ เอียดสุข

เป็นเวทีชาวบ้านจริงๆ ครับ มาตั้งแต่เช้า เห็นพี่น้องอยู่ตรงนี้ดีใจมาก เห็นสถานีวิทยุ สวท. ถ่ายทอดสด ไป 3 จังหวัด พัทลุง ตรัง สตูล สงขลา นครศรีธรรมราช เวทีบอกแล้วว่ามีส่วนร่วม เทคโนโลยีพัฒนาไปไกล จิตใจ ของคนยังไม่ถึง ต่ำ เอาเรื่องเอาเปรียบกันมาก แบ่งพรรคพวก อยากให้พัฒนาจิตใจคนเสียก่อน โดยเฉพาะป่าต้นน้ำที่อยู่ ข้างบน ต้นไม้หลายคนแอบเลื้อยทิ้งเสียเปล่า โดยเจ้าหน้าที่มีส่วนร่วมด้วย

บางกลุ่มบางพวกเจ้าหน้าที่เอื้อประโยชน์ แต่ถ้าชาวบ้านไปเอามาทำศาลาจะเอายาก ต้องมีเส้นสาย ถ้า พวกนายทุนมีผลประโยชน์ให้ 50:50 อยากให้พี่น้องมีจิตสำนึก มันถึงเวลานานแล้ว เพราะมันกระทบกับทุกคน ถ้า มีหัวใจเป็นไทย รักแผ่นดินตรงนี้ อยากให้พี่น้องมีจิตสำนึก

ปัญหาหมู่ 5 ทำน่าน้ำท่วม บางปีคิดปกติ เป็นผลจากป่าต้นน้ำถูกทำลายมาก ปลาในคลองมีปัญหา ผมคน เดียวดูแลไม่ทั่วถึง บ้านผมอยู่ส่วนกลาง ฝากพี่น้องข้างบนป่าต้นน้ำ อย่าทำลายป่ามากเกินไป

คุณเจือ คำเป็น

ถ้าหากจริงๆ พูดแล้วลำบาก เป็นเรื่องจริงๆ ครับ เราเป็นผู้เฒ่า แต่ปัจจุบันก็เพลาลงแล้ว เลื้อยขนัด ตัดไม้ทำลายป่า ส่วนมากเป็นของนายทุนมาจ้างชาวบ้านตัด พวกอนุรักษ์ก็กลัวนายทุน น่าจะเปลี่ยนผู้นำ หากคนที่ ทำงานดีๆ เก่งๆ เข้ามาบ้าง พื้นที่ต้นน้ำ ทำไร่ ทำสวน โดยอาศัยคนในพื้นที่ไม่ทำลายป่าแน่นอน เงาะซาไกในทุก วันนี้ก็ยังมีอยู่ ยังใช้ชีวิตเหมือนเดิม

คุณสุนันท์ ขลุกลีเอียด

ผมเป็นรองนายก อบต. จะพูดเรื่องป่าต้นน้ำ แม่น้ำลำคลอง ไหลลงสู่ทะเลสาบ ผมเปรียบเทียบกับป่าต้นน้ำเป็นตัว แม่น้ำลำคลองเป็นแขนขา ถ้าตรงนี้สกปรก ที่ผมเห็น...แม่น้ำลำคลอง อำเภอป่าบอน ตะโหนด เป็นไปได้ไหมกำหนดพื้นที่ให้แน่ชัด ไม่ต่ำกว่า 50-100 เมตร ไม่ให้ใช้รถคันตันไม้ ผิวดินลงคลอง ทุกวันนี้ใช้หญ้าแฝกปลูกคันไว้เมื่อก่อนยังมีเถาวัลย์คันไว้

การก่อสร้างสิ่งต่างๆ ไม่ว่าจากรัฐหรือเอกชน ก่อนสร้างให้มีการทำประชาพิจารณ์ มีเวทีการมีส่วนร่วมให้สอดคล้องกับความต้องการของชุมชน อยากให้ควบคุมดูแลโรงงานอย่างทั่วถึง และให้ปฏิบัติตามกฎหมาย

คุณปรีชา คำมี

ขอบคุณทุกท่านที่มาเปิดเวที หลายเวทีที่ผมได้ไปร่วม ได้ฟังจากประชาชนที่ร่วมคุย ผมไม่ได้เกิดที่นี่ มาอยู่เมื่อสิบปีที่แล้ว เมื่อก่อนผมเดินข้ามจากสตูล ที่เรียกว่าอ่างเก็บน้ำป่าบอน เขาจ้างมาโค่นไม้ สร้างอ่างเก็บน้ำ ที่โค่นไม้มีคนบอกมาให้หาคนมา ผมเป็นนายหน้ากินหน้าไม้เมตรละ 10 บาท คนจ้างคือคนที่ได้ทำโครงการ ได้กลายมาเป็นอ่างเก็บน้ำทุกวันนี้ ที่ตรงนี้เป็นป่าต้นน้ำจริงๆ เรียกว่าป่าราบเสมอเลย พื้นที่ราวๆ 100 ไร่ เรียกว่า น้ำป็นปลาหวด ปลาอุกหะ หรือตะพานน้ำ มีมาก แต่ปัจจุบันไม่มีแล้ว

ตอนนี้มีปัญหาขึ้นแล้ว ผมคิดในใจตลอดมาว่าทำเขื่อนตรงนี้อีกประมาณสิบปี ปัญหาแน่ คือ น้ำจากข้างล่างจะแห้ง น้ำบ่อไม่มีใช้ จะดึงน้ำมาใช้หรือกินก็ทำไม่ได้ เพราะน้ำไม่พอและน้ำเสีย น้ำจากทุกสายห้วยตกตะกอนพาของเสีย สารเคมีลงไปด้วย

อยากให้นักวิชาการศึกษาเรื่องน้ำเสียทุกพื้นที่ในตำบลทุ่งนารี เมื่อก่อนยังไม่ มี ทุกวันนี้กลางวันขึงกัตตายก็มีแล้ว อยากให้ทำน้ำเสียใน หมู่ 3 ให้เป็นน้ำดีขึ้นมา เห็นด้วยกับผู้ใหญ่ให้ช่วยทำแผนไว้

คุณพิษณุ แก้วหนู

ผมภูมิใจที่มีส่วนร่วมในจุดนี้ เป็นประชาชนคนธรรมดา ผมอยู่หมู่ 3 อยากให้นักวิชาการไปศึกษา เรื่องเขื่อนป่าบอนเกิดขึ้นแล้ว มีการขุดคลองส่งน้ำ ปัญหาเกิดคือการเวนคืนที่ดิน บางคนที่ดินอยู่ใกล้ถนน น้ำซึมเพราะดินที่นี้เป็นทราย มีการฝังท่อลงใต้ดิน เมื่อก่อนน้ำไหลจากเขื่อนลงเร็ว แต่เมื่อเกิดทำนบ เกิดดู วางท่อ ที่ผมคิดว่าทำไมถูก น้ำไม่ไหลผ่านท่อ ไปข้างตามสวนยาง ทุ่งนา อยากรู้จุดประสงค์ของการฝังท่อ

เรื่องฟาร์มหมู ฟาร์มไก่ ของเสีย...ไหลลงบ่อที่ขุดดินไว้ เมื่อกิจการเติบโตจะทำบ่อแก้มาใช้ในหมู่บ้านเงินที่ทำการผลัดภาระให้เจ้าของฟาร์มไปหอบิยืมกู้เงินมา เพื่อดันทุนการผลิตให้มากขึ้น ฟาร์มหมูมีไม่มากนักถ้าไร่ปีละไม่เกิน 5-6 หมื่นบาท ยังไม่ถึงขั้นสร้างมลภาวะให้กับหมู่บ้าน

คุณเอื้อม ทองศรี

ผมเข้าประชุมเป็นครั้งแรก การทำแผนแม่บทฯ ยังไม่ได้พูดถึงบางปัญหา การทำแผนคือทำอะไรให้ตำบลของเรา มีปัญหาอะไรอยู่บ้าง ผมอยู่หมู่ 1 ไม่ได้สร้างปัญหาเท่าไร ส่วนที่จะกระทบ คือ ภาครัฐมีงบประมาณมาให้พวกเราก็อบอกรุด เพราะว่าตรวจสอบยาก กำไรมาก ปัญหาที่เกิดมาจากตัวเราเองด้วย ต่อไปมีอะไรเข้ามาในหมู่บ้านต้องรอบคอบ คิดให้ดี กลัวว่าผลเดือร้อนภายหลังจะกระทบกับคนอื่น

อาจารย์อารี รังสิโยกฤษฎ์

ทุกเรื่องเราต้องย้อนมองอดีต แผนแม่บทฯ ทะเลสาบก็เหมือนกัน เวทีเราต้องการย้อนอดีต ไม่ว่าต้นน้ำ กลางน้ำ ปลายน้ำ ทั้งระบบนิเวศย้อนอดีต มองปัญหาปัจจุบัน และต้องการอนาคต เราจะได้ใส่แผนได้ถูกต้อง เราทำตามเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญ ต้องมีส่วนร่วมในทุกกิจกรรมของคนในพื้นที่ เราก็ปฏิบัติตามเจตนารมณ์ทุกครั้ง

คุณวรรณชัย ไตรแก้ว

ขออนุญาตอีกครั้ง ผมเองมาแบบท้องว่าง กะว่ามากินให้อร่อย โดยเฉพาะผมใช้ชีวิตในป่าในเขามาหลายปี ผมอยากมารับรู้อย่างหนึ่งว่า ผลลัพธ์สุดท้าย...มีอ่างเก็บน้ำที่เขาจันทร์ ก่อนและหลังสภาพป่าเป็นอย่างไร สมเจตนาตามวัตถุประสงค์หรือไม่

อาจารย์อารี รังสิโยกฤษฎ์

การมีส่วนร่วม หนึ่งร่วมรับรู้ สองร่วมแสดงความคิดเห็น สามร่วมตัดสินใจว่าโครงการนี้เห็นด้วยหรือไม่ สี่ร่วมดำเนินการวางแผน ห้าร่วมกันตรวจสอบว่าตรงตามที่ต้องการหรือไม่ หก-ร่วมกันรับผลที่เกิดขึ้น

นายก อบต.

ขอกราบเรียนผู้เข้าร่วม ผมจะพูดถึงความรู้สึก การสร้างอ่างเก็บน้ำ ผมอยู่มาตั้งแต่เล็กๆ ไปเฝ้าอยู่ที่นั่นมาตั้งแต่อายุปีกว่า จนมาสร้างอ่างเก็บน้ำ สภาพป่าอุดมสมบูรณ์ มีไม้ มีสัตว์ทุกชนิด อยู่มา ความยากจน ความยากได้ของคน ต้องมาไถ่น้ำ เมื่อก่อนน้ำมากจริง พอมีการบุกรุกป่าทำให้ห้วยหนองน้ำลดน้อยลง ประกอบกับมีเครื่องมือจักรกลเข้ามา ห้วยหนองถูกถม ฝนตก ไม่มีที่เก็บน้ำ น้ำเลยท่วม

ถูกต้องแล้วที่จะกลับไปหาธรรมชาติ การสร้างอ่างเก็บน้ำเพื่อใช้การเกษตร ป่าในบริเวณนั้นเสื่อมโทรมหมดแล้ว ตอนนี้สามารถเก็บน้ำได้ 20 ล้านลูกบาศก์เมตร แต่ยังไม่สามารถเอาน้ำไปใช้ได้

วัตถุประสงค์เรื่องป้องกันน้ำท่วม เมื่อไม่ได้กักน้ำที่ป่าบนน้ำท่วมมาก เมื่อกักน้ำแล้วน้ำท่วมลดลง ถือว่าได้อย่างเสียอย่าง ที่ได้น้ำไม่ท่วม และสามารถนำน้ำมาใช้ในการเกษตร ทำนา 2 หนามได้ (ภาษาใต้ “หนาม” ก็คือ ยาม) เลี้ยงปลาได้

เขื่อนโหละหาน เป็นโครงการเดียวกันกับอ่างเก็บน้ำ ยังไม่แล้วเสร็จได้ใช้ น่าจะเสร็จในปี พ.ศ. 2548 ตามงบประมาณของกรมชลประทาน เรื่องถนน ไฟฟ้า เรื่องน้ำ มีเพียงพอแล้ว

อาจารย์อารี รั้งลียอกฤษฎ์

ปลายน้ำบอกว่าดินน้ำก็หมด ทำไมไม่แบ่งให้ปลายน้ำบ้าง

อบต.

ที่นี่เราใช้ไม่มาก ที่เหลือก็ลงไปที่ปลายน้ำ...

คุณเอกชัย สังข์พราหมณ์

ผมเป็นตัวแทนจากชลประทานพัทลุง อ่างเก็บน้ำป่าบอน เพิ่งได้เก็บน้ำปี พ.ศ. 2545 เก็บได้ครั้งแรกเมื่อปีที่แล้ว ยังไม่สามารถใช้ประโยชน์ได้เต็มที่ ปีนี้ชลประทานมีแผนให้เกษตรทำนาปรัง น้ำมีพอที่จะส่งให้พี่น้องสำหรับพื้นที่โหละหานส่งน้ำให้พี่น้องยังไม่ได้ พื้นที่ 17,000 ไร่ ที่ใช้ประโยชน์จากอ่างเก็บน้ำ

ผู้ใหญ่เพื่อง สระศรี

ผมน่าจะรู้รายละเอียดมากกว่าคนอื่น โหละหานเราสร้างทำนบไม่ใช้งบของราชการ 7 ทำนบ ไม่ใช่ทำนบเดี่ยว ถนนทุกสาย โรงเรียน วัด อนามัย ก็ได้สร้างเองแบบพึ่งตนเอง

กำนันผู้ใหญ่บ้าน 2 อำเภอ ปากพะยูนกับป่าบอน ต้องการสร้างผลงานที่เกิดประโยชน์ ตรงป่าบอน คลองพรุพ้อ คลองป่าบอนเกิดจากจุดเดียวกัน ต้องการจะสร้างทำนบ ไปทับซ้อนกับโครงการพระราชดำริเป็นโครงการที่ 13 แต่มีการผลักดันจนโครงการโหละบอนได้สร้างก่อน เท่าที่เล่ามาเราพัฒนาตำบลโหละหาน โดยไม่ต้องใช้งบประมาณจากราชการ ทำให้ผมได้ตำแหน่งผู้ใหญ่บ้านแทนทอง การป้องกันน้ำท่วมอ่างเก็บน้ำนี้ทำได้น้อย

คุณเผิน แก้วนาง

ชลประทานมาสำรวจจะลอกคลองหลง ผมเห็นว่าถ้าลอกคลองน้ำจะเสีย มลภาวะจะเกิดกับแม่น้ำลำคลอง น้ำไหลเก็บไม่ได้ ปีที่แล้วชลประทานไปสำรวจจะขุดลอกจาก หมู่ 3 ไป หมู่ 1 พุนนารี ผมเห็นว่าผลกระทบจะเกิดกับข้างล่างแน่ ฝนตก น้ำเสียจะไหลลงทะเลสาบ จะฝากว่าไม่อยากให้ลอก และก่อนจะทำอะไรให้ถามชาวบ้านก่อน

อบต.

ผมอายุ 60 ปีแล้ว จะซื้อคอกลองบางแก้ว ผมอายุ 18 ปี เมื่อก่อนสร้างบ้านจะต้องไปขึ้นควนเพื่อตัดไม้ ป่าสมัยก่อนไม่มีเจ้าของ ดันไหนพอตัดได้ก็โค่น ต่อแปลงมาพื้นที่ปากบางแก้ว เมื่อก่อนชลประทานมาตามน้ำ พาแพมา รู้สึกว่าเมื่อก่อนสบาย จนกระทั่งมีเขื่อน เกิดน้ำท่วม นี่ก็ปัญหา จะทูปเขื่อนก็ไม่ได้เพราะเป็นของหลวง ความเดือดร้อนอยู่ที่คนทำนา ลำบาก ผมอยากให้เห็นว่าเมื่อก่อนที่คนยังไม่รู้มากอยู่สบาย

มาตุทะเล เป็นที่สาธารณะ ผมอยากสะท้อนให้เห็นว่าทะเลมีเจ้าของเสียแล้ว อยู่ตรงหน้าบ้านผมคือทะเล ผม เกือบทุกที่ กันเขต บุกรุกเข้าไป ทั้งหมดนี้เราพูดเพื่อการทำแผนแม่บทฯ แต่ละชั้นเราจะเอาอะไรส่งไปบ้าง

ปัญหาน้ำท่วมเพราะมีการถมทางน้ำ บางที่ออกโฉนดไม่ทัน ถมทั้งหมด ผมฝากว่าเขื่อนจะเป็นประโยชน์หรือไม่ ผมไม่รู้ พุดจากความรู้สึกเมื่อก่อนมันน่าอยู่จริงๆ ฝากเรื่องการใช้สารเคมี ให้หยุดใช้ได้ก็ดี

คุณแก้ว สังข์ชู

วันนี้เป็นโอกาสดี มีนายก อบต. มาหลายคน อยากให้พวกเรามีส่วนร่วม เวลาเขาให้พุดกลับไม่พุด วันนี้เป็นโอกาสพวกเราแสดงความเห็นให้มากที่สุด พี่ช่วย น้องก็ช่วย อยากให้พวกเราพุดให้มาก

คุณสมจิตร ขูรอง

ไม่ทราบของท่านชลประทานถูกระแทกมาก ที่ทำเป็นช่อง 9 ช่อง บ้านผมเขาไม่ใช้น้ำ เขากันหนอง 9 ช่อง แทนที่น้ำจะเหลือจากชลประทานจะเอาไปใช้ได้ โครงการพระราชดำริ มีความสูญเสียไม่ต่ำกว่า 10 ล้านบาท ที่โคกขาม ผู้ใหญ่รับมาทั้งนั้น แล้วแต่เบื้องบนส่งลงมา

การแก้ปัญหาน้ำท่วม เราไม่สามารถรู้ได้ว่าน้ำจากก้อนเมฆจะมีสักเท่าใด การแก้ปัญหาน้ำท่วมให้พึ่งจากชาวบ้าน ชาวบ้านยังขาดการเรียนรู้ ยังยึดติดเหมือนเดิม อย่างฝนตกที่ไร ชาวบ้านบอกว่า ขอข้าวสาร ปลากระป๋อง

คุณวรรณชัย ไตรแก้ว

ผมมาเล่าให้ฟังสักนิดเรื่องทะเลสาบ รับฟังมานานมากแล้ว แผนแม่บทฯ จะเสร็จอีกประมาณ 9 เดือน ข้างหน้า โครงการระยะกลาง ระยะยาว จะรอแผนแม่บทฯ แต่ในเฉพาะหน้า รัฐบาลได้จัดงบมา 370 ล้าน และอีก 200 ล้านสำหรับโครงการย่อยๆ

รถจักรยานยนต์มันดิ่งขึ้นแล้ว วิ่งไม่เร็วเท่าใด แต่ก็ได้วิ่งแล้ว อยากให้พี่น้องรอสักนิด สำหรับพี่น้องที่กังวล เรื่องขุดลอก พี่น้องเดินไปหาผู้ว่าฯ ได้เลย ตั้งแต่วันนี้ การใช้งบไม่ผ่านผู้ว่าไม่ได้ วันนี้ผู้ว่ามีอำนาจ พี่น้องนำความกังวลไปเรียนนายอำเภอ นายอำเภอจะไปหาผู้ว่าฯ ซึ่งผู้ว่าฯ ก็เป็นกรรมการในการพัฒนาทะเลสาบอยู่แล้ว

ทุกโครงการถ้าหากกรรมการไม่อนุมัติไม่ได้ และทุกโครงการผู้ว่าฯ ไม่อนุมัติก็ไม่ได้ ผมกราบขอบพระคุณพี่น้องที่ให้ความร่วมมือมาแสดงความเห็นทุกท่าน

อาจารย์อารี ริงสิโยกฤษฎ์

คงจะคลายความกังวลลงไปได้บ้าง

ผู้ใหญ่อับดุลเลาะ เอียดขาว

พูดเรื่องน้ำท่วมมาก ผมจะพูดเรื่องภัยแล้ง หุ่นารมีโครงการประปาภูเขา ไว้ใช้การเกษตร ผมฝากทาง
ประชาสัมพันธุ์ให้ช่วยต่อเติมประปาภูเขาให้ตลอดทุกหมู่บ้าน ปัจจุบันได้เพียง หมู่ 7 และ หมู่ 8 อยากให้สำรวจก่อน
ว่าน้ำมีพอหรือไม่

คุณปราณี จุ้ยเหมือน

ฉันเองไม่มีข้อมูลเกี่ยวกับหุ่นารีสักเท่าใด ช่วงที่มาก็มีการเปลี่ยนแปลงแล้ว น้ำในคลองยังพอเล่นได้
แต่ตอนนี้ไม่มีแล้ว มีแต่ดิน ในอดีตพอทำไร่ดักปลา ขายได้มาก

สรุปประเด็นจากเวทีการมีส่วนร่วมและประชาสัมพันธ์
โครงการจัดทำแผนแม่บทการพัฒนาลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลา
วันพุธที่ 15 พฤศจิกายน 2546 ณ สถานีอนามัยป่าบาก

(ประเด็นที่สรุปข้างล่างนี้เป็นความคิดเห็นของผู้เข้าร่วมประชุม ไม่ใช่ความคิดเห็นของคณะผู้ศึกษา)

1. ป่าต้นน้ำ

ประเด็นปัญหา

- ป่าต้นน้ำตอนนี้ น้ำแห้ง เพราะไม่มีต้นไม้ เมื่อปี พ.ศ. 2517 น้ำเย็น และลึกมาก เพราะมีต้นไม้และเถาวัลย์จำนวนมาก ระยะเวลา 10 ปีที่ผ่านมา มีนายทุนเข้ามาตัดไม้ จนไม้เริ่มร่อยหรอ ชาวบ้านก็เข้าไปจับจองที่ดินประมาณปี พ.ศ. 2526 ไม้ลดลงเรื่อยๆ ทำให้น้ำแห้ง รัฐบาลให้ปลูกไม้ทดแทน คือ กระถินเทพา แต่ไม่ดีทำไม้ตามธรรมชาติ
- เมื่อปี พ.ศ. 2503 มีพระราชบัญญัติทำสวนยาง ทำให้ต้องตัดไม้ทุกต้น พืชสมุนไพรที่อยู่ริมดั่งถูกโค่นทำลายไปหมด

แนวทางแก้ปัญหา

- ให้มีการอนุรักษ์ป่าต้นน้ำที่โดนงาช้าง
- คนที่อาศัยอยู่บนที่สูงใกล้ป่าต้นน้ำ อย่าทำลายป่ามากเกินไป
- เรื่องการดูแลป่าต้นน้ำ ต้องปรับเปลี่ยนวิธีการในการดูแลป่า ประเทศไทยมีข้าราชการช่วยดูแลป่า ผ่านไป 100 ปี ป่าเหลือแค่ 20 เปอร์เซ็นต์ กระบวนการที่ทำให้ป่าอยู่ได้ คือ ประชาชนในพื้นที่ต้องเข้ามาดูแลอย่างใกล้ชิด ใช้วิธีผ่านกรรมการหมู่บ้าน ทำแนวเขตรักษาป่า ใช้งบลงมาให้คนในพื้นที่ช่วยดูแล
- ให้ปรับเปลี่ยนกฎหมายเกี่ยวกับป่าไม้
- ควรคืนพื้นที่ป่าให้ชาวบ้าน เช่น ป่าอนุรักษ์จากทะเลน้อย พรุควนเคร็ง ทำให้ความรู้สึกความเป็นเจ้าของป่าหมดไป ทำอย่างไรให้คืนป่าให้ชาวบ้าน เพียงแค่ช่วยสนับสนุนชาวบ้านก็เพียงพอ ยึดพื้นที่ และให้คนเป็นศูนย์กลางการพัฒนา เมื่อก่อนไม่เคยถามชาวบ้าน ยึดหน่วยราชการเป็นตัวตั้ง
- มอบอำนาจในส่วนการบริหารจัดการให้ประชาชน สร้างจิตสำนึกให้ชาวบ้านเห็นคุณค่าของป่า ให้องค์กรราชการอยู่ข้างหลัง มองให้ลึกถึงเรื่องการเมือง อย่ายึดติดกับตัวบุคคล ให้คิดถึงประโยชน์ของคนส่วนใหญ่ ให้ชาวบ้านได้มีบทเรียนในการจัดการ การพัฒนาต้องมองแบบบูรณาการ ต้องมีการศึกษาผลกระทบก่อน ศึกษาปัจจัยที่จะส่งผลกระทบ โดยให้ผู้นำท้องถิ่นเป็นเครื่องมือในการพัฒนา
- พื้นที่ไม่ว่า 50-100 เมตรจากริมฝั่งคลอง ไม่ใช่ไรด์ หรือเครื่องจักรใหญ่ดันต้นไม้และผิวดินลงคลอง ทุกวันนี้ใช้หญ้าแฝกปลูกคลุมไว้ ในขณะที่เมื่อก่อนยังมีเถาวัลย์ปกคลุมไว้อีกชั้น

2. ทรัพยากรดิน และการใช้ที่ดิน

ประเด็นปัญหา

- อบต. มุ่งสร้างเขื่อน ส่งเสริมตามกระทรวงมหาดไทย ทำให้น้ำดินว่างเปล่า ไม่มีพืช หรือต้นไม้ปกคลุม เมื่อฝนตกจะชะล้างหน้าดินลงสู่ทะเลสาบ ดังนั้น การสร้างอะไรจะต้องศึกษาภูมิประเทศในพื้นที่ก่อน
- การใช้สารเคมีในการเกษตร ทำให้มีสารพิษตกค้างในดิน และซึมผ่านเข้าสู่ร่างกายจากการเดินเท้าเปล่า
- หมู่ที่ 3 ต้องการให้นักวิชาการไปศึกษาเรื่องเขื่อนป่าบอนที่สร้างแล้วมีการขุดคลองส่งน้ำ ปัญหาที่เกิดขึ้นคือการเวนคืนที่ดิน เนื่องจากบางคนมีที่ดินอยู่ใกล้ถนนและมีการฝังท่อลงใต้ดิน ทำให้น้ำไม่สามารถไหลผ่านท่อได้ จึงไปขุดตามสวนยาง พุงนา ต้องการรู้จุดประสงค์ของการฝังท่อ
- เรื่องการทำฟาร์มหมู ฟาร์มไก่ เกิดของเสียไหลลงบ่อดินที่ขุดไว้ เมื่อขยายกิจการมากขึ้นจะต้องทำบ่อเก็บ จึงทำให้เงินที่ใช้ทำบ่อเก็บกลายเป็นภาระของเจ้าของฟาร์มที่ต้องไปกู้ยืมเงินมา ซึ่งเป็นการเพิ่มต้นทุนในการผลิตให้มากขึ้น ทั้งที่จริงฟาร์มหมูมีไม่มากนัก ถ้าไรที่ได้ปีละไม่เกิน 5-6 หมื่นบาท ซึ่งยังไม่ถึงขั้นสร้างมลภาวะให้กับหมู่บ้าน

3. ทรัพยากรน้ำ และมลพิษทางน้ำ

ประเด็นปัญหา

- น้ำเสียจากทุกแหล่งไหลลงสู่ทะเลสาบ ทุกวันนี้ได้น้ำจากน้ำฝน น้ำท่วม มาเจือจางจึงทำให้น้ำพื้นดินสภาพขึ้นได้
- พัทลุงบางหมู่บ้านขาดแคลนน้ำ อันเกิดจากการบริหารจัดการที่ไม่เหมาะสม
- หมู่ 7 และหมู่ 8 คลองบ้านโคกพ้อ เป็นหมู่บ้านต้นน้ำ น้ำไหลลงทะเลสาบ ถ้ามีบริหารจัดการน้ำที่ไม่ดีในบริเวณนี้ น้ำเสียจากโรงงาน จากคอกหมูจะไหลลงทะเลสาบ
- ปัญหาการขาดแคลนน้ำ โครงการประปาภูเขา ใช้ประโยชน์ได้แค่หมู่บ้านเดียว ยังมีปัญหาการแย่งชิงน้ำ ต้องการให้หลายๆ ฝ่ายมาช่วยกันคิดเสนอแนะวิธีการจัดการน้ำ และสร้างกระบวนการเรียนรู้
- ป่าพะยอม มีเขื่อนโครงการพระราชดำริฯ เขื่อนทำลายพื้นที่ป่าไป 3,000 ไร่ ทุกวันนี้ยังขาดน้ำเหมือนเดิม เป็นผลจากการขาดการศึกษา เขื่อนป่ากระวะเคยมีการค้านเมื่อ 30 ปีก่อน แต่ทางราชการไม่เชื่อ ทุกวันนี้เห็นผลเป็นอย่างไร
- ปัญหาหมู่ 5 ประสบกับภัยน้ำท่วม เป็นผลจากป่าต้นน้ำถูกทำลายมาก
- อยากให้นักวิชาการศึกษาเรื่องน้ำเสียในทุกพื้นที่ของตำบลทุ่งนารี เช่น ที่หมู่ 3 ให้เป็นน้ำดีขึ้น
- การลอกคลองของชลประทานจะทำให้น้ำเสีย มลภาวะจะเกิดกับแม่น้ำลำคลอง ปีที่แล้วชลประทานไปสำรวจจะขุดลอกคลองจาก หมู่ 3 ไป หมู่ 1 ทุ่งนารี ดังนั้นผลกระทบจะเกิดกับคนข้างล่าง พอฝนตกน้ำเสียจะไหลลงทะเลสาบ ก่อนกระทำการใดๆ ลงไปต้องการให้มาสอบถามชาวบ้านก่อน และไม่ต้องการให้ลอกคลอง

แนวทางแก้ปัญหา

- อบต. ต้องเป็นหลักในการดูแล ต้องคำนวณว่า 1 ปีใช้น้ำเท่าใด และทำการขุดร่องน้ำ
- ศึกษากรรมวิธีบำบัดน้ำเสียก่อนปล่อยลงสู่ทะเลสาบ โดยน้ำที่ปล่อยลงทะเลสาบต้องมีปริมาณ และคุณภาพที่เหมาะสม ทุกวันนี้ไม่มีแหล่งใดเป็นน้ำดี
- ต้องการให้ขุดลอกทะเลสาบ โดยอาจขุดให้ตรงกับร่องน้ำเก่า
- ต้องการให้ควบคุมดูแลโรงงานอย่างทั่วถึง และให้ปฏิบัติตามกฎหมาย

4. ทรัพยากรประมงประเด็นปัญหา

- สัตว์น้ำสูญพันธุ์ สาเหตุเพราะใช้ยาปราบศัตรูพืช
- ปลาไม่สามารถวางไข่ ไม่สามารถบิบาลตัวอ่อน ซึ่งควรจะทำแหล่งบิบาลตัวอ่อน

5. ประเด็นอื่นๆ

- ไก่เถื่อนเป็นสมบัติชิ้นสุดท้ายของที่นี่แล้ว ต้องการให้สร้างกระบวนการเรียนรู้จากไก่เถื่อนเชื่อมโยงไปสู่การอนุรักษ์ การทำเกษตร
- ก่อนสร้างอะไรให้มีการทำประชาพิจารณ์ มีเวทีการมีส่วนร่วมให้สอดคล้องกับความต้องการของชุมชน

**รายชื่อผู้เข้าร่วมเวทีการมีส่วนร่วมและประชาสัมพันธ์
โครงการจัดทำแผนแม่บทการพัฒนาลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลา
วันเสาร์ที่ 15 พฤศจิกายน 2546 ณ สถานีอนามัยป่าบก**

1. นายก อบต.						
2. คุณปรีชา	คำมี					
3. คุณนุ้ย	คำแป้น					
4. คุณวรรณชัย	ไทรแก้ว					
5. คุณทนงศักดิ์		กำนัน		ต. หุ่นนารี	อ. ป่าบอน	จ. พัทลุง
6. คุณสุรชน	ขวัญอ่อน	-	-	ต. หุ่นนารี	อ. ป่าบอน	จ. พัทลุง
7. คุณปราณี	จ้อยเหมือน	239	ม. 1	ต. หุ่นนารี	อ. ป่าบอน	จ. พัทลุง
8. คุณจินดา	ขาวนวล	36	ม. 1	ต. หุ่นนารี	อ. ป่าบอน	จ. พัทลุง
9. คุณจินตนา	พุดคง	62	ม. 1	ต. หุ่นนารี	อ. ป่าบอน	จ. พัทลุง
10. คุณเพ็ญ	สุวรรณมณี	76	ม. 1	ต. หุ่นนารี	อ. ป่าบอน	จ. พัทลุง
11. คุณสุภาวดี	ชูเสียง	172	ม. 1	ต. หุ่นนารี	อ. ป่าบอน	จ. พัทลุง
12. คุณซ้อง	เซ่งเขียว	98	ม. 1	ต. หุ่นนารี	อ. ป่าบอน	จ. พัทลุง
13. คุณสุทิน	สะดำ	194	ม. 1	ต. หุ่นนารี	อ. ป่าบอน	จ. พัทลุง
14. คุณอ่ำ	หุมคง	-	ม. 2	ต. หุ่นนารี	อ. ป่าบอน	จ. พัทลุง
15. คุณภาคพล	ทิพรองพล	-	ม. 2	ต. หุ่นนารี	อ. ป่าบอน	จ. พัทลุง
16. คุณเฟิน	แก้วนาง	ผู้ใหญ่บ้าน	ม. 3	ต. หุ่นนารี	อ. ป่าบอน	จ. พัทลุง
17. คุณสมพงษ์	โพธิวัฒน์	-	ม. 3	ต. หุ่นนารี	อ. ป่าบอน	จ. พัทลุง
18. คุณพิษณุ	แก้วหนู	168	ม. 3	ต. หุ่นนารี	อ. ป่าบอน	จ. พัทลุง
19. คุณประจวบ	จารุโณ	150	ม. 3	ต. หุ่นนารี	อ. ป่าบอน	จ. พัทลุง
20. คุณบุญลาน	แพ่งเมือง	151	ม. 3	ต. หุ่นนารี	อ. ป่าบอน	จ. พัทลุง
21. คุณประเทือง	ขวัญอ่อน	165	ม. 3	ต. หุ่นนารี	อ. ป่าบอน	จ. พัทลุง
22. คุณอนันต์	เศรษฐสินทร์	167	ม. 3	ต. หุ่นนารี	อ. ป่าบอน	จ. พัทลุง
23. คุณฤทธิ์ชัย	แมวขาว	98	ม. 3	ต. หุ่นนารี	อ. ป่าบอน	จ. พัทลุง
24. คุณบรรจุม	ศรีมูขระ	171	ม. 3	ต. หุ่นนารี	อ. ป่าบอน	จ. พัทลุง
25. คุณสุพัฒน์	ชูแสง	67	ม. 3	ต. หุ่นนารี	อ. ป่าบอน	จ. พัทลุง
26. คุณเชียน	จันทศิริ	141	ม. 3	ต. หุ่นนารี	อ. ป่าบอน	จ. พัทลุง
27. คุณสุรางค์	พุทธพงศ์	201	ม. 4	ต. หุ่นนารี	อ. ป่าบอน	จ. พัทลุง
28. คุณคนอง	จันทร์พริ้ม	83	ม. 4	ต. หุ่นนารี	อ. ป่าบอน	จ. พัทลุง
29. คุณสุนทร	คงมูม	17	ม. 4	ต. หุ่นนารี	อ. ป่าบอน	จ. พัทลุง

30. คุณวิรัตน์	วิจิตร	90	ม. 4	ต. หุ่นาริ	อ. ป่าบอน จ. พัทลุง
31. คุณสมจิตร	พรรณราย	64	ม. 4	ต. หุ่นาริ	อ. ป่าบอน จ. พัทลุง
32. คุณสมนึก	จันทร์แดง	186	ม. 4	ต. หุ่นาริ	อ. ป่าบอน จ. พัทลุง
33. คุณอุทัย	แสงเซ่ง	82	ม. 4	ต. หุ่นาริ	อ. ป่าบอน จ. พัทลุง
34. คุณอุดร	บุญศิริ	127	ม. 4	ต. หุ่นาริ	อ. ป่าบอน จ. พัทลุง
35. คุณไสว	จันทร์โร	100	ม. 5	ต. หุ่นาริ	อ. ป่าบอน จ. พัทลุง
36. คุณวิชาญ	เฉลิมขุน	150	ม. 5	ต. หุ่นาริ	อ. ป่าบอน จ. พัทลุง
37. คุณดำรงค์	เอี่ยมสุข	125	ม. 5	ต. หุ่นาริ	อ. ป่าบอน จ. พัทลุง
38. คุณบุญชัย	ไหมแก้ว	75	ม. 5	ต. หุ่นาริ	อ. ป่าบอน จ. พัทลุง
39. คุณประจวบ	พุดคง	127	ม. 6	ต. หุ่นาริ	อ. ป่าบอน จ. พัทลุง
40. คุณสวัสดิ์	น้อยมุสิก	208	ม. 6	ต. หุ่นาริ	อ. ป่าบอน จ. พัทลุง
41. คุณชาลี	หนูอ่อน	308	ม. 6	ต. หุ่นาริ	อ. ป่าบอน จ. พัทลุง
42. คุณสมชาติ	นัยหนู	157	ม. 6	ต. หุ่นาริ	อ. ป่าบอน จ. พัทลุง
43. คุณพริ้ม	ขุนเพชร	89	ม. 6	ต. หุ่นาริ	อ. ป่าบอน จ. พัทลุง
44. คุณจรรยา	เรืองทอง	233	ม. 6	ต. หุ่นาริ	อ. ป่าบอน จ. พัทลุง
45. คุณศศิมา	ขุนเพชร	155	ม. 6	ต. หุ่นาริ	อ. ป่าบอน จ. พัทลุง
46. คุณบุปผา	คงขาว	150	ม. 6	ต. หุ่นาริ	อ. ป่าบอน จ. พัทลุง
47. คุณพงศ์ศักดิ์	แสงเขียว	178	ม. 6	ต. หุ่นาริ	อ. ป่าบอน จ. พัทลุง
48. คุณคลอง	หนูเงิน	71	ม. 7	ต. หุ่นาริ	อ. ป่าบอน จ. พัทลุง
49. คุณแปลก	คงแก้ว	-	ม. 7	ต. หุ่นาริ	อ. ป่าบอน จ. พัทลุง
50. คุณศรีน	ช่วยพาก	207	ม. 7	ต. หุ่นาริ	อ. ป่าบอน จ. พัทลุง
51. คุณหนุ่ม	คำแป้น	100	ม. 7	ต. หุ่นาริ	อ. ป่าบอน จ. พัทลุง
52. คุณบัญชา	อ่อนอ่อน	118	ม. 7	ต. หุ่นาริ	อ. ป่าบอน จ. พัทลุง
53. คุณเจือ	คำแป้น	52	ม. 7	ต. หุ่นาริ	อ. ป่าบอน จ. พัทลุง
54. คุณเฟื่อง	สระศรี	36	ม. 7	ต. หุ่นาริ	อ. ป่าบอน จ. พัทลุง
55. คุณประนอม	ขวัญเพชร	255	ม. 7	ต. หุ่นาริ	อ. ป่าบอน จ. พัทลุง
56. คุณอับดุลเลาะ	เอียดขาว	111	ม. 8	ต. หุ่นาริ	อ. ป่าบอน จ. พัทลุง
57. คุณชื่นจิต	วังร่ม	136	ม. 8	ต. หุ่นาริ	อ. ป่าบอน จ. พัทลุง
58. คุณอับดุลเลาะ	เอียดพล	111	ม. 8	ต. หุ่นาริ	อ. ป่าบอน จ. พัทลุง
59. คุณส้าหมีดะ	หาวเอียด	113	ม. 8	ต. หุ่นาริ	อ. ป่าบอน จ. พัทลุง
60. คุณจรรยา	ชูแสง	37	ม. 8	ต. หุ่นาริ	อ. ป่าบอน จ. พัทลุง
61. คุณเคลื่อน	ปล้องไหม	-	ม. 9	ต. หุ่นาริ	อ. ป่าบอน จ. พัทลุง
62. คุณสุนันท์	ขลุ่ยเอียด	21	ม. 9	ต. หุ่นาริ	อ. ป่าบอน จ. พัทลุง
63. คุณทอง	พุ่มนวล	สถานีอนามัยบ้านป่าบอน			ต. หุ่นาริ อ. ป่าบอน จ. พัทลุง

64. คุณจันทรร	ผุดแก้ว	52	ม. 2	ต. ป่าบอน	อ. ป่าบอน	จ. พัทลุง
65. คุณอนุรักษ	หมื่นปาน	153	ม. 2	ต. หนองธง	อ. ป่าบอน	จ. พัทลุง
66. คุณโสภณ	แก้วอักษร	431	ม. 1	ต. แม่ขรี	อ. ตะโหมด	จ. พัทลุง
67. คุณเอื้อม	ทองศรี	186	ม. 1	ต. ตะโหมด	อ. ตะโหมด	จ. พัทลุง
68. คุณอำนวย	ขุนจันทร์	235/3	ม. 9	ต. ตะโหมด	อ. ตะโหมด	จ. พัทลุง
69. คุณศักดิ์	เพชรสุข	93/1	ม. 12	ต. ตะโหมด	อ. ตะโหมด	จ. พัทลุง
70. คุณลอบ	เรียงแก้ว	37/1	ม. 7	ต. นาปะขอ	อ. บางแก้ว	จ. พัทลุง
71. คุณมุกดา	สุวรรณโชติ	35	ม. 4	ต. ท่ามะเคื่อ	อ. บางแก้ว	จ. พัทลุง
72. คุณสมจิตร	ชูรอง	128	ม. 1	ต. เขาชัยสน	อ. เขาชัยสน	จ. พัทลุง
73. คุณคำนึ่ง	สังหาร	85	ม. 9	ต. เขาชัยสน	อ. เขาชัยสน	จ. พัทลุง
74. คุณสมพงษ์	เหมียนผ่อง	10	ม. 10	ต. เขาชัยสน	อ. เขาชัยสน	จ. พัทลุง
75. คุณอรุณ	สุวรรณโชติ	44	ม. 2	ต. จงถนน	อ. เขาชัยสน	จ. พัทลุง
76. คุณเฉลิมพล	ผุดแก้ว	52	ม. 2	ต. จงถนน	อ. เขาชัยสน	จ. พัทลุง
77. คุณอนันต์	ชูสอน	46	ม. 7	ต. จงถนน	อ. เขาชัยสน	จ. พัทลุง
78. คุณแก้ว	สังข์ชู	400	ม. 7	ต. เกาะเต่า	อ. ป่าพะยอม	จ. พัทลุง
79. คุณเบญจวรรณ	เพ็งหนู	52	ม. 13	-	อ. เมือง	จ. พัทลุง
80. คุณฉลวย	สุขคง	48	ม. 11	ต. พนางคง	อ. ควนขนุน	จ. พัทลุง
81. คุณเอกชัย	ถาวรวงศ์	54/17	-	-	อ. หาดใหญ่	จ. สงขลา
82. คุณสุนัย	คงแก้ว	องค์การบริหารส่วนจังหวัดพัทลุง				
83. คุณสมบุรณ์	จิตสาระอาภรณ์	กรรมการพัฒนาลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลา				
84. คุณสถิตย์	ขุนจันทร์	กรรมการพัฒนาลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลา				
85. คุณอภิรัตน์	วัฒนรัตน์	สำนักงานทรัพยากรน้ำภาค 8				
86. คุณนริศ	ชำนาญรักษ์	สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดพัทลุง				
87. คุณพิทยา	ปัสคมาน	ผู้อำนวยการสถานีวิทยุแห่งประเทศไทยจังหวัดพัทลุง				
88. คุณศิวมล	สัจจาพันธุ์	ศูนย์ประสานงานการพัฒนาลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลา				
89. คุณจิรพา	หนูชัย	สวท. พัทลุง ถ. เพชรเกษม ต. ชุมพล จ. พัทลุง				
90. คุณเอกชัย	สังข์พราหมณ์	โครงการชลประทานพัทลุง				
91. คุณภาณุมาศ	ขุนหมื่น	ปชส. แพนแม่บท				
92. คุณปิยะโชติ	อินทรนิवास	หนังสือพิมพ์โฟกัสภาคใต้				
93. คุณอรุณรัตน์	แสงละออง	สถานีวิทยุ มอ. FM. 88.0 MHz				
94. คุณนันทพร	ขันธศุกหิรัญ	สถานีวิทยุ มอ. FM. 88.0 MHz				
95. คุณอรุณชัย	สมศรี	สถานีวิทยุ มอ. FM. 88.0 MHz				
96. คุณบรรจง	ทองสร้าง	สถาบันราชภัฏสงขลา				
97. คุณอารี	รังสียกฤษฎ์	สถาบันราชภัฏสงขลา				

98. คุณสุเทพ	ทิพย์ธารา	สถาบันราชภัฏสงขลา
99. คุณศุติดา	แก้วสมบุญ	มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
100. คุณศักดิ์ดา	โชโต	มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
101. คุณวิเชียร	จากุพจน์	มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
102. คุณอรสา	คงทอง	มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
103. คุณจุฑารัตน์	บุญรัตน์	มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

ลงทะเบียนเข้าร่วมประชุม (1)

ลงทะเบียนเข้าร่วมประชุม (2)

อาจารย์อารี รังสิโยกฤษฎ์ เปิดการประชุม

บรรยากาศการประชุม

การแสดงความคิดเห็นของชาวบ้าน (1)

การแสดงความคิดเห็นของชาวบ้าน (2)

สถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย
จังหวัดพัทลุง ทำการถ่ายทอดสดการประชุม

ต้นกระถินเทพา ที่ทางรัฐบาลสนับสนุน
ให้ปลูกเป็นไม้ทดแทนในพื้นที่ป่าต้นน้ำ

